



MARIESTAD

# Riktlinjer för hantering av personuppgifter

Mariestads kommun

Antaget av  
Kommunstyrelsen  
Mariestad 2018-05-14



## Riktlinjer för hantering av personuppgifter

### Inledning

EU:s dataskyddsförordning (679/2016) gäller som lag i Sverige från och med den 25 maj 2018 och ersätter personuppgiftslagen, PuL (1998:204). I Sverige kommer även en ny dataskyddslag träda i kraft från och med den 25 maj 2018. Den nya dataskyddslagen kompletterar EU:s dataskyddsförordning på övergripande nivå.

Dataskyddsförordningen är underordnad i förhållande till vissa andra författningar, det vill säga om det i en annan lag eller förordning finns bestämmelser som avviker gäller de bestämmelserna istället, till exempel behandling av personuppgifter inom socialtjänsten. Dataskyddsförordningen gäller inte heller om det skulle strida mot tryck- eller yttrandefriheten.

Dataskyddsförordningen lägger stor vikt vid den personuppgiftsansvariges skyldighet att kunna visa att förordningen följs, vilket kan medföra krav på ökad dokumentation. Det kommer att införas möjligheter för tillsynsmyndigheten att i vissa fall döma ut en administrativ sanktionsavgift när en organisation missköter sin behandling av personuppgifter.

I kommunen hanteras en mängd personuppgifter och det behöver säkerställas att kommunens hantering är i enlighet med gällande lagstiftning.

### Syfte

Syftet med dataskyddsförordningen är att skapa enhetliga dataskyddsregler inom hela EU. Dataskyddsförordningen har som syfte att skydda enskilda personer mot kränkning av den personliga integriteten vid behandling av personuppgifter som helt eller delvis företas på automatisk väg samt på annan behandling än automatisk av personuppgifter som ingår i eller kommer att ingå i ett register.

Med detta kommunövergripande styrdokument sätts de ramar verksamheterna behöver iaktta vid personuppgiftshantering. Detta styrdokument ska kompletteras av rutiner som på ett mer detaljerat sätt stödjer verksamheterna i de processer och hanteringsfrågor som uppkommer.

### Ansvar

Respektive personuppgiftsansvarig (nämnd) ansvarar för att ha kännedom om var personuppgifter förekommer, hur de behandlas och även kunna informera berörda personer vid begäran. Personuppgiftsansvarig ansvarar även för att förteckning över personuppgiftsbehandlingar finns upprättad.

Sektors/verksamhetschef är ansvarig för att ställa samman och revidera förteckningen.

## Avgränsningar

Riktlinjen ska tillämpas på all hantering av personuppgifter som helt eller delvis företas på automatisk väg samt på annan automatisk behandling av personuppgifter som ingår eller kommer att ingå i ett register.

## Tillåten behandling av personuppgifter

### Laglig behandling

Personuppgifter får bara samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål. Grundläggande principer inom integritetsskydd är att inte samla in mer information än vad som behövs, inte ha kvar information längre än nödvändigt och inte använda uppgifter till något annat än vad som var syftet när de samlades in.

## Riktlinje

### Barnperspektiv

Barn förtjänar ett särskilt skydd enligt dataskyddsförordningen. Information som riktar sig till barn ska vara skriven på ett tydligt och enkelt sätt.

### Rutiner och mallar

Kommunövergripande rutiner och mallar ska finnas som komplement till framtagna riktlinje. Avsikten är att skapa en enhetlig vägledning för kommunen.

Det åvilar respektive verksamhet att ta fram verksamhetsspecifika rutiner och mallar som komplement till de kommunövergripande styrdokumenterna.

### Personuppgiftsansvar

I Mariestads kommun är samtliga nämnder personuppgiftsansvariga för sina respektive verksamhetsområden. Ansvar innebär en yttersta skyldighet att tillse att gällande lagstiftning efterlevs bland annat genom att säkerställa:

- Ändamål och syfte med behandling av personuppgifter fastställs innan behandlingen påbörjas
- Kännedom finns om var personuppgifter förekommer, hur de används och rutiner finns på plats för att kunna informera berörda personer vid begäran
- Dataskyddsombud utsetts och att ombudet har förutsättningar samt besitter erforderlig kunskap för utförandet av uppdraget
- Det finns tekniska och organisatoriska förutsättningar att behandla personuppgifter med erforderlig säkerhet

- Registerföring sker över personuppgiftsbehandlingar
- Personuppgiftsbiträdesavtal upprättas när biträden anlitas
- Genom dokumentation säkerställa att man kan styrka att lagstiftningens krav är uppfyllda

### Personuppgiftsbiträdesavtal

När kommunen ingår nya avtal där personuppgifter behandlas av en annan myndighet eller annan organisation utanför kommunen ska personuppgiftsbiträdesavtal upprättas i enlighet med artikel 28 i dataskyddsförordningen.

### Personuppgiftsincident

Personuppgiftsincidenter/dataintrång ska anmälas till Datainspektionen inom 72 timmar. Om intrånget har lett till allvarliga risker för den registrerade ska den registrerade kontaktas.

### Registerförteckning

Samtliga nämnder har upprättad förteckning över personuppgiftsbehandling som hålls aktuell.

### Samtycke

När personuppgiftsansvarig inte har tillåtelse att behandla personuppgifter med stöd av de rättsliga grunderna i dataskyddsförordningen, artikel 6:1 b-f, ska ett samtycke inhämtas. Har den registrerade lämnat sitt samtycke till behandling av personuppgifterna är behandling i regel tillåten.

Om behandlingen grundar sig på samtycke, ska den personuppgiftsansvarige kunna visa att den registrerade har samtyckt till behandling av sina personuppgifter. Om den registrerades samtycke lämnas i en skriftlig förklaring som också rör andra frågor, ska begäran om samtycke läggas fram på ett sätt som klart och tydligt kan särskiljas från de andra frågorna i en begriplig och lätt tillgänglig form, med användning av klart och tydligt språk.

Att ett samtycke ska vara frivilligt kan sägas innebära att den enskilde i praktiken måste ha ett fritt val att avgöra om hans eller hennes uppgifter ska få behandlas. Den registrerade kan när som helst återkalla sitt samtycke vartefter behandling inte vidare kan ske.

### Dataskyddsombud

Dataskyddsombud ska finnas utsett för kommunens samtliga verksamhetsområden.

## Begreppsförklaringar

### Behandling av personuppgift

Behandling av personuppgift omfattar varje åtgärd som vidtas i fråga om personuppgifter. Begreppet är teknikneutralt vilket innebär att det kan handla om manuell eller automatiserad/datoriserad behandling. Det kan enligt lagen vara fråga om insamling, registrering, organisering, lagring, bearbetning eller ändring, utlämnande, utplåning eller förstöring, sammanställning eller samkörning etc.

### Dataskyddsombud

Dataskyddsombud ska informera, ge råd och övervaka efterlevnaden av denna förordning samt samarbeta med tillsynsmyndigheten. Rollen är specificerad i dataskyddsförordningen, artikel 39.

### Den registrerade

Den registrerade är den person som en personuppgift avser.

### Känsliga personuppgifter

Känsliga personuppgifter är uppgifter som behöver särskilt skydd vilka betecknas som särskilda kategorier av personuppgifter i lagtexten.

### Personuppgift

Personuppgift är all slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till fysisk person som är i livet. Det kan även uttryckas som att en person är identifierbar eller sökbar utifrån de uppgifter som förs.

### Personuppgiftsansvarig

Personuppgiftsansvarig är den som bestämmer ändamålen med och/eller medlen för behandling av personuppgifter, dvs. kommunstyrelsen och ansvariga nämnder i egenskap av självständiga förvaltningsmyndigheter. Personuppgiftsansvaret kan aldrig överlåtas.

### Personuppgiftsbiträde

Personuppgiftsbiträde avses såväl en fysisk som juridisk person som behandlar personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning. Ett personuppgiftsbiträde finns alltid utanför den personuppgiftsansvariges organisation. De biträden som anlitas ska kunna ge tillräckliga garantier för att behandlingen uppfyller kraven i dataskyddsförordningen och säkerställer att den registrerades rättigheter skyddas.

### Personuppgiftsbiträdesavtal

När personuppgifter behandlas av ett personuppgiftsbiträde ska hanteringen regleras genom ett personuppgiftsbiträdesavtal.

### Samtycke

Samtycke måste vara en fråga om frivillig, specifik och otvetydig viljeyttring genom den registrerade, efter att ha fått information, godtar behandling av den registrerades personuppgifter. Den registrerade kan när som helst återkalla sitt samtycke vartefter behandling inte vidare kan ske.